Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
30.11.2018

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto HE 179/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain sekä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta

Viite: Hallintovaliokunta lausuntopyyntö 22.11.2018

Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikossa mainitusta asiasta.

1) Yleistä

RUL toteaa tyydytyksellä, että hallituksen nyt antaman esitys ampuma-aselaista on moni kohdin merkittävästi parempi kuin lain edellinen versio.

Lakiesityksen vaikutusten, soveltamisen ja käytännön yksityiskohtien arviointi on vielä monelta osin kuitenkin mahdotonta, koska meillä ei ole ollut samanaikaisesti lakiehdotuksen kanssa mahdollisuutta tutustua lain yhteydessä annettaviin asetuksiin. Esitämme, että

- asetusluonnokset tulevat lausuntokierrokselle ennen niiden esittelyä valtioneuvostossa
- lain toimeenpanosta tehdään arviointi 2-3 vuoden kuluttua ampuma-aselain voimaantulosta.

2) Yksityiskohtaisia kommentteja ampuma-aselain muuttamisesta

Tietynkokoisten lippaiden määrittäminen aseen osaksi (3 §) voi aiheuttaa käytännön ongelmia, jotka vaativat tarkennuksia. Esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin pitää saada vastaus:

- voiko B-kategorian aseeseen laittaa normaalikokoisen lippaan, jos ampuminen tapahtuu A-luvan omaavan henkilön valvonnassa?
- voiko A-luvan omaava henkilö käyttää omassa B-kategoriaan aseessaan normaalikokoista lipasta?
- hyväksytäänkö mekaanisesti rajoitetut normaalikokoiset lippaat B-kategorian aseissa?
- millainen ilmoitusmenettely on lippaille mahdollisesti tulossa?

Nämä ovat tärkeitä kysymyksiä käytännön ampumatoiminnan varmistamisen kannalta. Lisäksi asia on tärkeä, koska osaan reserviläisten käyttämistä itselataavista aseista ei ole saatavilla lyhyitä lippaita.

Asedirektiivin ns grand-fathering pykälä sallii vanhojen lupien jatkamisen, mikäli lupa on myönnetty ennen 12.6.2017. Tämän jälkeen myönnettyjä puoliautomaattiaseita vaaditaan uudelleen luvitettavaksi. On selvitettävä, onko esitetty uudelleen luvitus ehdottoman tarpeellista, vai voisiko 12.6.2017 jälkeen myönnettyjä lupia käsitellä, kuten aikaisemmin myönnettyjä lupia. Uudelleenluvittamisesta ei saa koitua kustannuksia aseluvan haltijalle.

Niin sanottu reserviläispoikkeama (43 §, kohta 9) on rajattu koskemaan vain pitkiä aseita. Poikkeaman pitäisi mahdollistaa myös lyhyiden aseiden aselupien saamisen.

Poliisihallitukselle on lakiesityksessä osoitettu runsaasti tehtäviä liittyen erilaisiin lupakäytäntöihin. On varmistettava, että poliisihallituksella on riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit, jotta lupaprosessit eivät veny ajallisesti kohtuuttomiksi.

3. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen lain muuttaminen

Lain 13§:ssä todetaan, että Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen hallituksen jäseneen, toimihenkilöön, työntekijään ja 20 b §:ssä tarkoitettuun ammunnan johtajaan sovelletaan heidän hoitaessaan Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle tämän lain mukaisesti annettuja julkisia hallintotehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Ammunnan johtajien vastuut, velvollisuudet ja oikeudet pitää määritellä tarkemmin. Vaarana on, että liian raskaat velvollisuudet ja riittämättömät oikeudet aiheuttavat sen, että ammunnanjohtajia ei saada rekrytoiduksi riittävää määrää.

Lain 20 a §:ssä todetaan, että Valtioneuvoston asetuksella säädetään ampumakoulutuksessa käytettävien ampuma-aseiden tyypeistä, toimintatavoista ja käytöstä sekä asetyyppikohtaisista turvallista aseenkäsittely- ja ampumataitoa mittaavista ampumakokeista ja niiden hyväksyttävästä suorittamisesta.

Kannatamme edellä mainittuun lakiin tehtäviä muutoksia, joita vaaditaan, jotta Maanpuolustuskoulutusyhdistys voi antaa ampumakoulutusta ja saada aselupia erityisen vaarallisiin ampuma-aseisiin kyseisen koulutuksen järjestämistä varten. Myös esitetty MPK:n ampumaohjelmisto on lähtökohtaisesti kannatettava asia. Kuitenkin on varmistettava, että MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa on tarvittaessa mahdollista ampua muitakin kuin vain ampumaohjelmistossa mainittuja ammuntoja ja, että näissä ammunnoissa voidaan käyttää myös normaalikokoisia lippaita.

Lakiesityksen kohdissa 20 b § ja 20 c § määritellään, kuinka ammunnan johtajat hyväksytään ja millaiset oikeudet ja velvollisuuden heillä on. Nämä kohdat vaativat paljon tarkennuksia. Tarkennettavia asioita ovat mm. kuka laatii tarvittavat ohjeistukset ja koulutukset ja millä aikataululla sekä mikä taho vastaa koulutuksen kustannuksista. Epäselvää on myös se, tarvitseeko kaikkien tällä hetkellä hyväksyttyjen MPK:n ammunnanjohtajien käydä jonkinlainen muodollinen lisäkoulutus ennen kuin voivat jatkaa tehtävissään, vai voiko Puolustusvoimat hyväksyä esim. MPK:n esityksestä nykyiset ammunnanjohtajat jatkamaan tehtävissään?

Lakiesityksessä mainitaan myös, että Puolustusvoimat pyytää ammunnan johtajaksi harkittavan henkilön sopivuudesta lausunnon poliisilta. Esitämme, että mikäli henkilöllä on jo voimassa oleva ampuma-aselupa, hänestä ei tarvitse pyytää erillistä lausuntoa toimia ammunnan johtajana. Samoin esitämme, että henkilö, joka jo toimii MPK:n ammuntojen johtajana ja jolla on Puolustusvoimien perusammuntojen johtajan oikeudet sekä toimintaan tarvittavat ampuma-aseluvat sekä riittävät tiedot ampuma-aselaista , voitaisiin hyväksyä ilman erillistä lisäkoulutusta Puolustusvoimien esityksestä MPK:n ampumakouluttajaksi.

Tämän lisäksi on varmistettava, ettei lailla tai alemmalla ohjeistuksella estetä yli 60 vuotiaiden henkilöiden toimimista ammunnan kouluttajina MPK:n piirissä.

Yli 60 vuotiaiden aselupien jatkuminen harrastuksen jatkuessa on myös mahdollistettava.

Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle on lakiesitysten perusteella tulossa uusia sotilaallisia valmiuksia palvelevaan ampumakoulutukseen liittyviä tehtäviä. On varmistettava, että MPK saa uusia tehtävien vaatimat taloudelliset resurssit.

4. Asevelvollisuuslain 97 § muuttaminen

Esitetty muutosehdotus asevelvollisuuslain 97 § on perusteltu.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Mikko Halkilahti
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
mikko.halkilahti@rul.fi
Puh. 0400 745 234

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819

Suomen Reserviupseeriliitto on vuonna 1931 perustettu reserviupseereiden valmiuksia kehittävä aatteellinen ja toiminnallinen maanpuolustusjärjestö. Liiton 315 jäsenyhdistyksessä on 27.000 henkilöjäsentä.